posel zpod Žalého

4
2022
ročník
XXXII
CENA 10 Kč

OTEVŘENÍ HŘIŠŤ NA SOKOLCE

KRKONOŠSKÁ PŘÍJMENÍ

ZPRAVODAJ OBCE BENECKO • PRAMENY OBECNÍ KRONIKY

obsah

z obce

Slovo starosty 3
Středisko služeb Benecko 6
Zápis z 22. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Benecko 8
Zápis z 23. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Benecko 11
Společenská kronika 14
Volby do zastupitelstev obcí 15
Zpátky do školy 16
Od 1. září, ať nám Slunce září 18

spolky

Z hradního deníku paní Ruprechty 19
Mons. Karel Exner 21
Otevření Sokolky 22

z regionu

Šlapeme pro děti 2022 24
Babí léto v Krkonoších plné zážitků 25
Hasiči radí občanům 27

historie

Jak vychovávat děti 29
Krkonošská příjmení – Rychlovský, Žalský 31
Co kdo řekl 33
Znaky na pečetích měst a vesnic Jilemnicka 34
Domažličtí Chodové ve světle historického bádání 36

pohádka

Krakonoš a čert 37

geologie

Prozrazené možnosti vzniku i vnitřní výbavy krásy nerostů 39

Příspěvky do pátého čísla Posla zpod Žalého zasílejte do 30. září 2022 na adresu podatelna@obecbenecko.cz

Fotografie na obálce: Z oslavy otevření hřišť na Sokolce

posel zpod Žalého

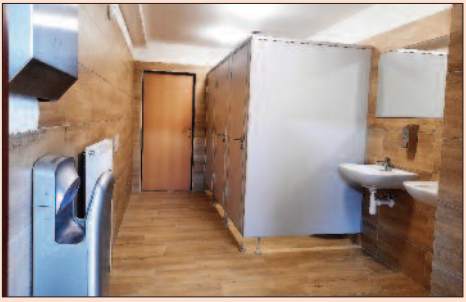
Vydává Obecní úřad Benecko, redakční rada: Rada obce Benecko.
Registr. číslo MK ČR E 12668. Podávání novinových zásilek povoleno ObSP Pardubice č. j. P/1–8190/91 ze dne 27. ledna 1991.
Za věcný a názorový obsah textů odpovídají jejich autoři.
Uzávěrka dne 6. 9. 2022. Náklad 300 ks.
Výroba: *Gentiana* Jilemnice

Slovo starosty

Vážení čtenáři Posla,

v tomto vydání našeho místního zpravodaje vám jako obvykle přiblížím současné dění v obci. Mimo to ale také přináším krátké ohlédnutí za končícím čtyřletým funkčním obdobím stávajícího obecního zastupitelstva.

Tak k letošním akcím: v těchto dnech dokončujeme v obci celou řadu stavebních záměrů, jejichž přípravu jsem několikrát zmiňoval na stránkách Posla. Dokončují se úpravy a zateplení Domu s pečovatelskou službou, hotové je zateplení a výměna střechy a oken na obecních garážích a dílnách, proběhlo slavnostní otevření nově zrekonstruovaného sportovního areálu Sokolka, hotová je rekonstrukce veřejných WC, máme novou asfaltovou cestu ve Zdůlni, nový vodovod v Mrklově je také před dokončením, včetně nových povrchů místních komunikací. Dokončeny jsou již nové povrchy cest v Horních Štěpanicích, opravují se hřbitovní zdi, v mateřské škole je nový nábytek a kompletně předělaná kuchyňka a u fotbalového hřiště se chystá výstavba nových kabin. Všechno dohromady je to za hodně milionů a já jsem rád a i trochu hrdý na to, že se mi na většinu akcí podařilo sehnat významnou část financování ve formě dotací, ať už krajských, národních nebo evropských. Upřímně, když jsem se na začátku roku bavil s některými z vás o tom, co na letošní rok chystáme, mnozí jste pochybovali, jestli se to dá stihnout. Teď mohu říci, že to bylo opravdu na doraz, ale podařilo se. A dobře že jsme do toho šli. Vzhledem k současné situaci s cenami si myslím, že kdyby se to neudělalo letos, tak

by některé akce byly odsunuty na neurčito. Abych nezapomněl, nedávno jsme ještě získali dotaci od Libereckého kraje na opravu křížků (Boží muka). To bude na programu ale až příští rok.

Další věcí, kterou chci zmínit a která vás hodně zajímá, je silnice v Mrklově. Tady mám snad už konečně dobrou zprávu a to, že kraj má podepsanou smlouvu s dodavatelem na opravu prvního úseku z Prakovic k hasičárně v Mrklově. Má se to dělat ještě letos. Já vždycky říkám, že jistota je až když jezdí nákladňáky s asfaltem, ale snad to už nic nezhatí. Stálo mě to fakt hodně času. V uplynulých několika letech to byly desítky jednání v Liberci, nezpočet telefonátů i e-mailové korespondence, ať již s panem hejtmanem, ředitelem krajských silnic, projektanty, vedoucími odboru dopravy i s krajskými radními a zastupiteli, aby nám tu opravu schválili a uvolnili na to peníze. Věřme, že oprava neskončí u hasičárny, ale bude příští rok pokračovat. To však už bude záležet na tom, kdo povede další jednání a jak moc bude tlačit na pilu.

Co se týká vodohospodářských akcí v naší obci, tak výše jsem již zmínil nový vodovod v Mrklově. K tomu je na Hoření straně i nový vodojem. Mnozí si to ještě pořádně neuvědomují, ale ta celková situace s vodou v posledních letech není dobrá (nemyslím jen u nás) a proto je potřeba neustále pracovat na modernizaci a obnově vodních zdrojů a vodovodů. V posledních letech dochází k tomu, že i mnohým z vás vysychají historické studny a máte zájem o připojování na veřejný vodovod. Jsem rád, že se mi jako členovi rady Vodohospodářského sdružení daří prosazovat investice do vodovodů i kanalizace v naší obci. V minulosti to bylo zkapacitnění čistírny odpadních vod, vodovod a kanalizace v lokalitě pod Hančovou Boudou, rekonstrukce prameniště a vodojemu Pláňka, vodojemu Zátiší, výměnu vodovodních a kanalizačních řadů na Benecku, vodojem, vodovod a kanalizace v Dolních Štěpanicích a již zmíněný dokončovaný vodovod v Mrklově. Mimo to máme připraven projekt na nový vodojem a vodovodní síť ve Lhotě Štěpanické a před dokončením je dokumentace nového vodovodu na Sychrově na Benecku. Tuto akci jsem inicioval právě na základě požadavku občanů této části obce, neboť zde mají problémy se zmíněným vysycháním studní. A poslední věc, která je teď na stole, je navýšení kapacity čistírny odpadních vod, aby se mohly napojovat další objekty (například rodinné domy v lokalitě za hotelem Sůva).

Ohledně financování těch všech výše uvedených akcí je jasné, že bez dotací by to nebylo možné zvládnout. Samozřejmě že vždy musíme přidat nějaké svoje peníze, ale ta získaná podpora je rozhodující. A musím zmínit, že to se nám hodně daří. Já už nějaký ten rok na obci jsem (24 let), tak samozřejmě už vím, kde a jak ty prostředky získat a kam požádat. Některé dotace si zpracováváme sami, na některých žádostech spolupracujeme s osvědčenými firmami. Ale věřte, že to papírování je děsné, čím dál horší a někdy nám u toho fakt tečou nervy. Já ty peníze seženu, ale kolegyně na obecním úřadě musejí všechny podklady připravit, umístit data do různých formulářů, opakovaně kopírovat, skenovat, potvrzovat a zase někam posílat. A pak zase vše vyhodnocovat, hlídat termíny a všechny další náležitosti. No ale za ten výsledek to snad stojí. My máme dnes opravenou většinu obecních cest, skoro všechny obecní budovy včetně škol, máme většinu nových vodovodů, hasiči mají hezká zázemí, máme řadu zajímavostí i pro návštěvníky obce, staráme se o památky, podporujeme spolky. Obec je čistá, upravená a za její celkový vzhled se vůbec nemusíme stydět. A je to slyšet často od návštěvníků, kteří k nám zavítají.

Ale samozřejmě když dočtete tento můj příspěvek až sem, je potřeba zmínit i věci, kde je co zlepšovat, nebo co se zatím nestihlo. Je potřeba se věnovat veřejnému osvětlení, v Dolních Štěpanicích kde je velký provoz, tak dořešit ty chodníky, na Levínku je v plánu udělat kus úplně nové cesty. Stará hasičárna v Horních Štěpanicích čeká na opravu a na prodejnu v Mrklově a v Horních Štěpanicích máme léta projekty na výstavbu obecních bytů. A jistě se najde i řada dalších potřebných věcí. Takže to je trochu inspirace pro nové zastupitelstvo po nadcházejících volbách.

Na závěr ještě několik řádků k výstavbě v obci. Na konci minulého roku byla schválena změna územního plánu. A již nyní je na obci podána celá řada nových žádostí o další změnu územního plánu. Většina z nich jsou developerské záměry na výstavbu apartmánových bytů, mnohdy v takových lokalitách, kde již v minulosti byly podobné záměry zamítnuty. O mě je známo, že tyto záměry dlouhodobě nepodporuji, naopak jsem proti tomuto typu výstavby. Obci to nic nepřináší, jenom to zatěžuje infrastrukturu obce a obec na to naopak doplácí. Na trvalé bydlení si to vzhledem k vysoké ceně nikdo nekoupí. A tyto stavby vyčerpávají zastavitelnost území. Myslím, že i do budoucna by mělo zastupitelstvo pečlivě zvažovat každý požadavek do územního plánu, výstavbu redukovat a podpořit záměry, kterými si jejich žadatelé řeší otázku rodinného bydlení a ne spekulativní záměry zhodnocení pozemků. Ale přiznávám, někdy rozklíčovat co žadatel zamýšlí je těžké. Sám jsem zažil řadu případů, kdy se žadatel dušoval, jak potřebuje pozemek přeměnit na stavební pro svoje děti. A jakmile to prošlo územním plánem, už to viselo v realitní kanceláři v nabídce k prodeji. A co na takovém pozemku pak vznikne, to už obec prakticky ovlivnit nemůže.

Vážení čtenáři, občané naší obce. Za pár dnů nás čekají volby do obecního zastupitelstva. Přeji nám všem, aby z těchto voleb vzešli takoví naši zástupci, kteří budou po dobu příštích čtyř let vést naši obec tak, aby se nám všem tady dobře žilo.

Ing. Jaroslav Mejsnar, starosta

STŘEDISKO SLUŽEB BENECKO

Vážení spoluobčané,

rád bych vás na několika řádcích informoval o dění ve Středisku služeb Benecko za poslední necelé čtyři roky, tedy od doby co jsem byl spolu s Kamilem Tomášem a Janem Gerstnerem jmenován jednatelem společnosti. Na začátku tohoto období se podařilo obnovit vozový park – přibyl nákladní vůz Gazelle a multifunkční nakladač Mecalac, od té doby náš univerzální a neocenitelný pomocník při mnoha činnostech – od nakládání materiálu po čištění vozovek a sekání příkopů. Přibylo i objednávek služeb místními občany a majiteli nemovitostí – tu se něco vozí, seče tráva, atd.

Před Vánoci roku 2019 nabylo právní moci stavební povolení na dlouho připravovanou retenční nádrž na zasněžování. Za jednání s úřady a dotažení celého povolovacího procesu bych chtěl poděkovat bývalému jednateli Jaroslavu Mejsnarovi. Lyžařská sezóna 2019/2020 byla podprůměrná a předčasně ukončena covidovou uzávěrou. To jsme ještě netušili, že jde o teprve první uzávěru. Rok 2020 se u nás nesl ve znamení rekordní stavební činnosti – podařilo se vybudovat nádrž na zasněžování (oproti projektovým cenám výrazně levněji), zvýšit kapacitu čerpací stanice a systémem technického zasněžování vybavit i sjezdovku Liška. V prostoru pod bufetem Kejnos jsme instalovali nový lyžařský pás pro začínající lyžaře. Těšení se z nového vybavení se nakonec změnilo v noční můru. Ze známých okolností musely být nakonec lyžařské areály po celou zimu uzavřeny. Bohužel jsme představiteli tehdejší vlády byli až do poloviny zimy ujišťováni o spuštění areálů, většinou termín posouvali vždy o týden. Měli jsme tak vysněženy obě sjezdovky, lidé se vozili od spodní stanice k horní auty, ale my jsme lanovku spustit nemohli. Na za-

čátku února už bylo jasno, že zima je ztracená. Těch několik bezesných nocí, kdy jsme usilovně hledali řešení finanční situace, už snad člověk nebude muset absolvovat znovu. Jsem rád, že jsme to nakonec ustáli, že jsme nemuseli propustit žádného ze stálých zaměstnanců a že středisko funguje nakonec bez větších omezení dále. Letošní povedená zimní sezóna nám na předešlá trápení nakonec dala částečně zapomenout. Také nás přesvědčila o správnosti provedených investic – vlek Liška díky systému umělého zasněžování jel téměř celou sezónu, lanovka Kejnos se rozjela už na začátku prosince, díky posílenému systému umělého zasněžování jsme bez úhony přečkali mohutnou novoroční oblevu. Dětský pás se také ukázal jako dobrá volba, našlo si k němu cestu dost začínajících lyžařů a snowboardistů, kteří by dříve pro své začátky na sněhu volili jinou lokalitu. Letos během letního provozu jsme uspořádali první dětský den. Díky pozitivní odezvě určitě nebyl poslední.

Co chystáme do budoucna? Máme připravenou studii nového objektu občerstvení u horní stanice lanovky Kejnos, získali jsme dotaci na stavbu 3D bludiště, taktéž u horní stanice. Stavbu bludiště bychom chtěli realizovat v roce 2023. Začali jsme také s přípravou rekonstrukce budovy spodní stanice vleku Liška a připravujeme výměnu vleku za nové (nebo novější) zařízení. Rádi bychom, aby se lyžaři na novém zařízení svezli v prosinci 2024. V následujících dnech zahájíme výměnu původního řadu zasněžování zbudovaného v roce 2021 ještě u lyžařského vleku Kejnos. Tato rekonstrukce nám umožní zasněžovat efektivněji a zároveň snížit spotřebu elektrické energie.

S většinou majitelů pozemků na sjezdovkách Liška a Kejnos máme uzavřeny dlouhodobé nájemní smlouvy, u jedné smlouvy jednáme již jen o detailech. Věřím, že až budete číst tyto řádky, bude už podepsaná.

Od ledna roku 2023 rozšíří naše řady jeden nový stálý zaměstnanec. Závěrem mi dovolte poděkovat kolegům zaměstnancům střediska služeb za dobrou práci a dobrý kolektiv.

Dominik Brožek

Zápis z 22. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Benecko,

které se konalo dne 29. 6. 2022 v zasedací místnosti Obecního úřadu Benecko.

22. veřejné zasedání zastupitelstva obce zahájil pan starosta v 17. 07 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 13, omluveni: A. Hanušová, P. Šochovský.

1) Schválení a) programu zasedání, b) ověřovatelů zápisu: J. Harcuba a M. Hendrych, c) zapisovatelky: I. Koudelková.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje a) navržený program zasedání, b) ověřovatele zápisu: J. Harcuba a M. Hendrych, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

2) Schválení zápisu z 21. zasedání OZ ze dne 4. 5. 2022.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje zápis z 21. veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 4. 5. 2022.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 2) schváleno.

3) Schválení rozhodování OR ze dne 25. 5. a 6. 6. 2022. D. Hásková – OR 6. 6. finanční dar obci, o co jde? Starosta jedná se o finanční dar na rozvoj infrastruktury obce.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje rozhodování Rady Obce Benecko ze dne 25. 5. a 6. 6. 2022.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 3) schváleno.

4) Projednání změny územního plánu k záměru výměny vleku Liška a přístavby přístřešku dílen. Vlek Liška dosluhuje, je třeba ho nahradit. Je třeba posunout horní stanici, aby bylo více místa na výstup, eventuelně rozšířit průsek pro trasu lyžařského vleku. Na KRNAPu předjednáno. U dílen se jedná o přístavbu skladovacích prostor (materiál, technika).
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje pořízení změny územního plánu zkráceným postupem. Obsahem změny bude rozšíření zastavitelné plochy v areálu dílen a rozšíření plochy pro rekonstrukci lyžařského vleku Liška.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 4) schváleno.

5) Závěrečný účet obce za rok 2021. Zastupitelé byli seznámeni s Návrhem závěrečnému účtu obce za rok 2021. Podklady pro Závěrečný účet Obce Benecko za rok 2021 jsou k nahlédnutí na obecním úřadu a Návrh závěrečného účtu obce za rok 2021 včetně příloh je zveřejněn na úřední desce obce. V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů v podrobném členění a obsahu, vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob. Součástí Zá-

věřečného účtu obce je Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2021. Zpráva o přezkoumání hospodaření obce za rok 2021 je k nahlédnutí na obecním úřadu a je zveřejněna na úřední desce obce. Při kontrole hospodaření obce za rok 2021 nebyly zjištěny chyby a nedostatky podle § 2 a § 3 zákona č. 420/2004 Sb.
Návrh usnesení: Zastupitelé vyjádřili souhlas s celoročním hospodařením Obce Benecko za rok 2021 bez výhrad. Při přezkoumání hospodaření Obce Benecko za rok 2021 nebyly zjištěny chyby a nedostatky.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 5) schváleno.

6) Účetní závěrka za rok 2021. Zastupitelé byli seznámeni s podklady pro účetní závěrku za rok 2021. Podklady pro účetní závěrku jsou k nahlédnutí na obecním úřadu a jsou zveřejněny na úřední desce obce. Účetní závěrka obsahuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohy. Po schválení účetní závěrky bude převeden Výsledek hospodaření (431/432, 432/431).
Návrh usnesení: Zastupitelé schvalují Účetní závěrku Obce Benecko k rozvahovému dni 31. 12. 2021.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 6) schváleno.

7) Účetní a rozpočtové záležitosti.

7a) Změna rozpočtu č. 2/2022 – rozpočtové opatření č. 2. Příjmy: Přesuny mezi paragrafy a položkami: položka 1211, 4111–4216, paragraf: /3639, 6171, 6409/. Výdaje: Přesuny mezi paragrafy a položkami: položka 5001–6999, paragraf: 2212, 3399, 3419, 3639, 4351, 6171, 6221, 6409. Změnou č. 2/2022 rozpočtové opatření č. 2 nebudou navýšeny příjmy a výdaje rozpočtu obce. Příjmy celkem: 38 000 000 Kč. Výdaje celkem: 37 000 000 Kč.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje změnu rozpočtu č. 2/2022 rozpočtových opatření č. 2.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 7 a) schváleno.

7b) Návrh na vyřazení majetku z evidence.
Inventarizace majetku za rok 2021 proběhla řádně, podklady byly připraveny a ověřeny na skutečnost. U inventur byla vždy osoba odpovědná za majetek. Byl zjištěn skutečný stav majetku a závazku a ostatních inventarizačních položek pasiv a podrozvahy, který je zaznamenán v inventurních soupisech. Skutečný stav byl porovnán na účetní stav majetku a závazků a ostatních inventarizačních položek. Inventarizační zpráva byla zpracována dne 26. 1. 2022. Zastupitelé byli seznámeni s návrhem na vyřazení majetku z evidence.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje návrh na vyřazení majetku z evidence.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 7 b) schváleno.

8) Pozemkové záležitosti.

8a) Pan Žalský z Mrklova požádal o směnu části pozemku ppč. 351/2 v k. ú. Mrklov, na kterém se nachází obecní cesta za obecní pozemek ppč. 546/15 v k. ú. Mrklov.
Návrh usnesení: Prověříme zda nedojde ke kolizi s krajskou silnicí a obecní cestou, pak necháme zaměřit a směníme.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 8 a) schváleno.

8b) Pan Tomac z Dolních Štěpanic požádal o směnu pozemku ppč. 1206/28 za část ppč. 1258/1 v k. ú. Dolní Štěpanice, část verandy jeho domu stojí na obecním pozemku.
Návrh usnesení: Souhlas se směnou pozemků, necháme vypracovat geometrický plán.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 8 b) schváleno.

9) Záležitosti Střediska služeb. Slovo si vzal K. Tomáš – probíhá rekonstrukce dílen, údržba zeleně po obci, různé zakázky pro občany obce a další zákazníky. J. Gerstner – od 1. 7. bude spuštěn letní provoz lanovky, budou zase jezdit káry, postupně provádíme údržbu sedaček. D. Brožek – připravujeme výměnu vleku Liška, rekonstrukci objektu dolní stanice Liška, obdrželi jsme dotaci na 3D bludiště, výhledově jednáme o výstavbě objektu občerstvení u horní stanice lanovky.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10) Smlouva na pozemky v lyžařském areálu. Jednání s vlastníky probíhá již od loňského roku. Původní požadavky na pronájem pozemků ze strany vlastníků se podařilo v průběhu řady jednání sladit s možnostmi Střediska služeb Benecko. D. Brožek poděkoval starostovi za jednání s vlastníky.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje uzavření nájemní smlouvy s M. Šírovou a P. Ježkem na pozemky na sjezdovce Kejnos a Liška pro zimní i letní provoz. Výše nájemného bude 500 tis. Kč ročně, doba nájmu 10 let, zohlednění inflace. Konečný text smlouvy schválí obecní rada. Smlouvu za Středisko služeb podepisují jednatelé.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 10) schváleno.

11) Porušování nočního klidu. Na obec přišla stížnost na porušování nočního klidu. Snažíme se tyto věci řešit domluvou. V případě, že to nepomůže, předáme Policii ČR.
Návrh usnesení: Projednáme možnosti eliminace rušení nočního klidu s vlastníkem objektu. Pokud bude rušení nočního klidu pokračovat, předáme policii.
Výsledek hlasování: Pro 12. Proti 0. Zdržel se 1 (Hendrych).
Usnesení č. 11 schváleno.

12) Různé.

12a) Krajská silnice Mrklov – máme informace, že rada kraje schválila I. Etapu opravy od

Prakovic k Hasičárně. Kraj vybírá dodavatele, chce realizovat ještě letos.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

12b) Cesta v Mrklově od Hasičárny (bývalá panelka) je zde problém s odvodněním a pokládkou povrchu – je moc prudká. Obec trvá na vyasfaltování.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

12c) Žádost o dotaci na cesty v Mrklově na Hoření straně z MMR nebyla schválena (stát nemá peníze). Bude se postupovat podle původního plánu to znamená, že cesty budou opraveny v rámci budování vodovodu za příspěvku obce.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

12d) M. Janatová – obecní cesty ve Štěpanické Lhotě jsou ve špatném stavu, mohly by se zařadit do plánu údržby a dotačních programů.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

13) Starosta poděkoval přítomným za účast a v 19:05 ukončil zasedání zastupitelstva.

Zápis z 23. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Benecko,

které se konalo dne 31. 8. 2022 v zasedací místnosti Obecního úřadu Benecko.

23. veřejné zasedání zastupitelstva obce zahájil pan starosta v 17. 08 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 14, omluvena Mgr. V. Mejsnarová.

1) Schválení a) programu zasedání, b) ověřovatelů zápisu: Ing. D. Hásková a M. Janatová, c) zapisovatelky: I. Koudelková.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje a) navržený program zasedání, b) ověřovatele zápisu: Ing. D. Hásková a M. Janatová, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

2) Schválení zápisu z 22. zasedání OZ ze dne 29. 6. 2022.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje zápis z 22. veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 29. 6. 2022.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 2) schváleno.

3) Schválení rozhodování OR ze dne 29. 6., 18. 7. a 10. 8. 2022. A. Hanušová – jak je to se smlouvou na pronájem pozemků na lanovce? Starosta – bude dnes na jednání.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje rozhodování Rady Obce Benecko ze dne 29. 6., 18. 7. a 10. 8. 2022.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 3) schváleno.

4) Schválení smlouvy k účtu u České Spořitelny. V současné době dokončujeme celou řadu stavebních akcí v obci. Na většinu akcí máme dotační podporu. Může se stát, že splatnost faktur je dříve než nám přijdou slíbené dotace. Abychom se vyhnuli

opožděné úhradě faktur, domluvili jsme s Českou Spořitelnou v případě nutnosti čerpat peníze z kontokorentního úvěru.
Návrh usnesení: Souhlas s podpisem smlouvy o kontokorentním úvěru u České Spořitelny.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 4) schváleno.

5) Účetní a rozpočtové záležitosti. Změna rozpočtu č. 3/2022 – rozpočtové opatření č. 3
Příjmy: položka 4113 a 4213 Neinvestiční transfery, položka 4213 a 4216 Investiční transfery /+/ 4 545 877, 20, položka 4111 Neinvestiční transfery VPS – dotace volby /+/ 128 000, položka 4111 Neinvestiční. transfery VPS /+/ 2 349, 78, položka 1211 daň z přidané hodnoty /+/ 2 823 773, 02, 6409 ostatní činnosti /+/ 500 000. Přesuny mezi paragrafy a položkami: položka 1211, 4111–4216, paragraf: /1069, 3639, 6409/.
Výdaje: Paragraf 2212 Silnice /+/ 3 000 000, paragraf 3419 Ostatní sportovní činnost /+/ 872 000, paragraf 3639 Komunální služby a územní rozvoj /+/ 2 000 000, paragraf 4351 DPS /+/ 2 000 000, paragraf 6115 Volby do ZO /+/ 128 000., 6409 Ostatní činnosti /+/ 1 000 000. Přesuny mezi paragrafy a položkami: položka 5001–6999, paragraf: 2212, 3419, 3639, 4351, 6171, 6221, 6409.
Financování: 8123 Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky 2 900 000, 8115 Změny stavů na bankovních účtech 2 900 000
Změnou č. 3/2022 rozpočtové opatření č. 3 budou navýšeny příjmy a výdaje rozpočtu obce. Příjmy celkem: 46 000 000 Kč. Výdaje celkem: 46 000 000 Kč
Návrh usnesení: Zastupitelstvo schvaluje změnu rozpočtu č. 3/2022 rozpočtových opatření č. 3.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 5) schváleno.

6) Informace k dokončovaným stavebním pracím v obci. Máme dokončené hřiště na Sokolce v Dolních Štěpanicích. O víkendu proběhlo slavnostní otevření areálu. Dále je předělané veřejné WC na Benecku. Dokončuje se DPS a dílny, cesty v Horních Štěpanicích a Zdůlna. V Mrklově se dokončuje vodovod, je to akce VHS Turnov, na který přispíváme, budou i nové povrchy komunikací.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

7) Záležitosti Střediska služeb. Starosta předal slovo D. Brožkovi.

7a) Máme dokončenou studii na budovu občerstvení u horní stanice Lanovky Kejnos. Začneme jednat s úřady o realizaci.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

7b) U akce 3 D-bludiště máme hotové výběrové řízení na dodavatele stavby a právě probíhá výběrové řízení na marketingovou část. Pokud vše dopadne, s výstavbou

začneme na jaře 2023.
Návrh usnesení: Obecní zastupitelstvo souhlasí s realizací a financováním akce 3D bludiště – Skiareál Benecko, i. č. 117D721002010.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 7 b) schváleno.

7c) Smlouva na nájem pozemků na lanovce Kejnos a vleku Liška ještě není podepsaná, ze strany majitelů pozemků došlo od posledního zastupitelstva k úpravě dojednaných požadavků. Majitelé chtějí zohlednit inflaci již po prvním roce trvání nájmu, náš požadavek je výčet aktivit letního provozu.
Návrh usnesení: Obecní zastupitelstvo souhlasí s uzavřením nájemní smlouvy na pozemky na lanovce Kejnos a vleku Liška za podmínek letního provozu lanovky Kejnos a výčtu doplňkových letních aktivit (letní tubing, horské káry, horské koloběžky, horská kola) a zohlednění inflace již za první rok trvání nájemní smlouvy.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 7 c) schváleno.

8) Pozemkové záležitosti. V současné době máme zadané vypracování geometrických plánů k pozemkům v Mrklově (Bahenské koleno) a v Dolních Štěpanicích u pana Tomace. Až budou geometrické plány, proběhne směna.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

9) Různé.

9a) Starosta přečetl žádost občanů Mrklova, o opravu obecní cesty u Bubeníků. Jedná se hlavně o prudký výjezd na krajskou silnici. P. Wiesner – cesta je opravdu hodně poškozená a výjezd je nejhorší. Pokud při vyjíždění na krajskou silnici musíte zastavit, tak už se nerozjedete. Sjezd by se mohl opravit současně s opravou krajské silnice.
Návrh usnesení: Souhlas s opravou cesty a opravou sjezdu při opravě krajské silnice.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 1 (Wiesner).
Usnesení č. 9 a) schváleno.

9b) Smlouva s VHS Turnov o investici do vodovodu Mrklov je rozdělena na tři roky. Podle pravidel VHS obce přispívají na investiční vodohospodářské akce na svém území (nové vodovodní řady, nové povrchy komunikací). V loňském roce jsme přispívali 1 mil., v letošním roce obec přispěje 1, 5 mil., zbytek bude profinancován v příštím roce podle konečné kalkulace.
Návrh usnesení: Souhlas se schválením dodatku č. 1 smlouvy s VHS Turnov na příspěvek 1, 5 mil. na vodovod Mrklov.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdžel se 0.
Usnesení č. 9 b) schváleno.

9c) Starostovi zbývá dovolená, kterou nestihne do konce volebního období vybrat.

Proplacení nevybrané dovolené podléhá schválení zastupitelstvem.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo souhlasí, aby byla nevybraná dovolená starostovi proplacena.
Výsledek hlasování: Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 9 c) schváleno.

9d) Starostové obcí mají možnost za práci nad rámec své funkce získat odměnu ve výši dvou měsíčních platů. Starosta za 24 let práce pro obec nikdy žádnou odměnu neměl. Padl návrh přiznat starostovi mimořádnou odměnu v této výši za práce pro Středisko služeb Benecko, kde již není jednatelem a tato činnost je nad rámec funkce starosty.
Návrh usnesení: Zastupitelstvo souhlasí s mimořádnou odměnou starostovi ve výši dvou měsíčních platů.
Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 1 (Mejsnar).
Usnesení č. 9 d) schváleno.

9e) P. Šochovský – Z. Hanuš mě požádal, zda by šlo něco udělat s nálety na obecní cestě od Mladé Fronty do Horních Štěpanic. Starosta – už jsme na tom začali pracovat, během podzimu by to mělo být hotové i na jiných obecních cestách.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

9f) M. Hendrych – u křižovatky v Port Arturu je špatné odvodnění, mezi vilou a Kolářovi je hluboký kanál, cestu k Erlebachovým by bylo třeba označit jako slepou, v poslední době tu projíždí auta, která sem navádí navigace. Starosta – prověříme.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10) Závěr. Starosta poděkoval přítomným za účast, všem zastupitelům za práci v obecním zastupitelstvu za celé volební období a v 18:25 ukončil zasedání zastupitelstva.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Jubilea v květnu 2022

František Faistaver, Dol. Štěpanice	88 let
Věra Fajstavrová, Dolní Štěpanice	88 let
Bohuslav Pohořalý, Dol. Štěpanice	83 let
Arnošt Udatný, Benecko	81 let
Marie Braunová, Štěpanická Lhota	81 let
Mária Hendrychová, Hor. Štěpanice	79 let
Tomáš Jaromír, Dolní Štěpanice	77 let
Ulmanová Alenka, Benecko	76 let
Koudelka Josef, Dolní Štěpanice	75 let
Hančová Božena, Dolní Štěpanice	75 let
Kužel Jiří, Dolní Štěpanice	75 let
Vaněčková Hana, Dolní Štěpanice	70 let

Jubilea v červnu 2022

Zdeňka Kynčlová, Horní Štěpanice	89 let
Oldřich Menec, Dolní Štěpanice	88 let
Ludmila Nožičková, Benecko	87 let
Ida Kochová, Dolní Štěpanice	86 let
Zdeněk Kraus, Dolní Štěpanice	81 let
Bohuslav Pochop, Štěpanická Lhota	81 let
Antonie Veselá, Mrklov	79 let
Zuzana Strnádková, Štěp.	77 let
Hana Jeriová, Mrklov	76 let

Volby do zastupitelstev obcí
23. 9.–24. 9. 2022

Kandidátní listina NEZÁVISLÍ 2022

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno,	věk	Navrhující strana	Politická příslušnost	Povolání	Bydliště
1	Ing. Jaroslav Mejsnar	61	NK	BEZPP	OSVČ	Benecko
2	Bc. Zdeněk Jebavý	54	NK	BEZPP	zaměstnanec Správy železnic, s. o.	Horní Štěpanice
3	Bc. Dominik Brožek	36	NK	BEZPP	OSVČ	Benecko
4	Kamil Tomáš	49	NK	BEZPP	OSVČ	Dolní Štěpanice
5	Miroslav Zelinka	43	NK	BEZPP	dělník	Mrklov
6	Monika Janatová	57	NK	BEZPP	účetní	Benecko
7	Jan Gerstner	50	NK	BEZPP	strojník	Benecko
8	Jiří Kučera	54	NK	BEZPP	dělník	Dolní Štěpanice
9	Pavel Šochovský	58	NK	BEZPP	OSVČ	Benecko
10	Marek Hendrych	52	NK	BEZPP	správce	Horní Štěpanice
11	Ing. Matěj Kubina	29	NK	BEZPP	projektant	Benecko
12	Mgr. Radka Braunová	48	NK	BEZPP	právník	Benecko
13	Jiří Hanuš	63	NK	BEZPP	OSVČ	Mrklov
14	Ing. Magda Koubová	29	NK	BEZPP	technik	Dolní Štěpanice
15	Daniel Nepolský	21	NK	BEZPP	student	Mrklov

Kandidátní listina PRO OBEC

Vážení spoluobčané,
rádi bychom vám představili kandidáty do zastupitelstva pro nadcházející komunální volby. Ačkoliv jsme jako kandidáti různého zaměření jak profesního, tak i zájmového, jedno máme společné. A to je žít v obci, ve které nám bude dobře. Naším cílem je využít další možnosti zlepšování fungování obce z hlediska rozvoje společenského, ekonomického a přírodního. Díky tomu bychom pak společně mohli vstoupit do soutěže „Vesnice roku“ v rámci Programu obnovy venkova. S tím souvisí i větší podpora našich místních spolků jako jsou hasiči, myslivci, hradní paní Ruprechta, HSK Benecko, mrklovských sokolů a v neposlední řadě i podpora našich nejmenších, prostřednictvím modernějšího vybavení škol a školky. K tomu je třeba zajistit lepší mobilní signál a přenos dat v různých částech obce. Stejně tak i pro lepší informovanost občanů by měly být modernizovány obecní webové stránky. Určitou oblastí, na kterou je třeba se také zaměřit je nedostatek vody v lokalitě Sychrov na Benecku.
Jsme rádi, že bydlíme zrovna v této části Krkonoš a v této obci. Budeme se snažit, aby naše společná životní úroveň byla co nejvyšší.

poř. číslo	Kandidát příjmení, jméno,	věk	Navrhující strana	Politická příslušnost	Povolání	Bydliště
1	Ing. Mgr. Aneta Hanušová	39	NK	BEZPP	odborný pracovník státní správy Správy KRNAP	Dolní Štěpanice
2	Ing. Dana Hásková	32	NK	BEZPP	odborný rada Státního pozemkového úřadu ČR	Mrklov
3	Petr Wiesner	31	NK	BEZPP	pracovník zemědělství	Mrklov
4	Ing. Lukáš Kučera	41	NK	BEZPP	programátor	Dolní Štěpanice
5	Jiří Kubina	62	NK	BEZPP	OSVČ	Benecko
6	Jiří Harcuba	58	NK	BEZPP	OSVČ	Mrklov
7	Vladimír Šír	51	NK	BEZPP	OSVČ	Mrklov
8	Ing. Lukáš Bílek	41	NK	BEZPP	vedoucí softwarového inženýrství	Dolní Štěpanice
9	Olga Urbancová	53	NK	BEZPP	administrativní pracovnice	Benecko
10	Ondřej Smolík	30	NK	BEZPP	kontrolní technik STK	Horní Štěpanice Vrchlabí
11	Miroslav Urbanec.	75	NK	BEZPP	OSVČ	Benecko
12	Ing. David Hanuš	35	NK	BEZPP	referent geoinformačních systémů a IT Správy KRNAP	Dolní Štěpanice
13	Bohuslav Šír	58	NK	BEZPP	jednatel společnosti	Benecko
14	Jan Kolman, MSc.	41	NK	BEZPP	OSVČ	Dolní Štěpanice
15	Ing. arch. Kateřina Veselá	45	NK	BEZPP	architektka	Dolní Štěpanice

ZPÁTKY DO ŠKOLY

1. září přináší spoustu očekávání, setkávání a změn. V tomto školním roce se v dolnoštěpanické škole obměnil pedagogický sbor. Starší děti bude vyučovat pan učitel Karel Tomeš, mladší Marie Šírová. S panem místostarostou Zdeňkem Jebavým jsme přivítali čtyři nové žáky do první třídy.

Vincent Hásek, Kristýna Machová, Vojtěch Kolman, Jakub Pocha a Marie Šírová

Zdeněk Jebavý, Marie Šírová, Karel Tomeš

Je na místě poděkovat Obecnímu úřadu i Středisku služeb Benecko za spolupráci a vstřícné jednání během celého roku.

Ať se dětem daří školní práce, mají hodně dobrých kamarádů a radosti ze života.

Marie Šírová

Na Benecku od 1. září, ať nám Slunce září…

Začal nový školní rok, na který jsme se už všichni těšili. Přejeme novým prvňáčkům, aby se jim ve škole líbilo, našli ve škole spoustu nových kamarádů a prožili hodně zajímavých chvil.

Školní rok 2022–2023 jsme zahájili s panem starostou a rodiči těchto prvňáčků: Alex Kremenchuk, Oliver van Wijk, Eduard Korbut, Matyáš Prokůpek, Ondřej Štěpán, Elen Zvelebilová, Abigail Beranová a Lucie Hančová.

Alena Šírová

Z hradního deníku paní Ruprechty

Milí hradní přátelé,

opět vás zdravíme a přinášíme novinky z hradu. 25. června jsme na Dupárně ve spolupráci s hasiči z Horních Štěpanic nachystali oslavu Ruprechtiných 680. narozenin. A přestože je Ruprechta již v požehnaném věku, oslava to byla náramná.

Ačkoliv se v Poniklé konal pohádkový les, na oslavu dorazily děti v hojném a „nečekaném" počtu. Oslava byla zahájena „divadlem po našem". Ruprechtě přišli popřát všichni její přátelé a kamarádi, kteří s ní na hradě straší. Nebyla proto nouze o rytíře Huberta, loupežníky, ponikelskou bábu, čarodějnice Elvíru a Elfrídu s manželem, čertice, hajného od Trautenberka, ovčí babičku. Dorazila také komtesa Beatrix až z daleké Paříže, která však byla okolnostmi donucena přicestovat bez svého manžela, neboť ho sklátila vážná choroba – rýmička. Jak si postěžovala komtesa, muž s rýmičkou se již cítí jednou nohou v hrobě, a tak nemohl její choť přicestovat. S tímto faktem nemá Ruprechta však žádné zkušenosti, protože strašidla na rýmičky netrpí a tudíž je rytíř Hubert (coby muž) po celý rok zdráv…

Trautenberk a Krakonoš na Ruprechtinu oslavu nedorazili, důvod byl jasný. Trautenberk zaměstnal svými vylomeninami Krakonoše natolik, že děti neviděli ani jednoho z nich. Inu snad příště bude s Trautenberkem lepší pořízení. Ještě ráno však Krakonošova sojka hlásila Ruprechtě, že se sám Trautenberk na oslavu chystá, protože se doslechl, že Ruprechta bude hostit návštěvníky archivním vínem z hradních sklepů.

Ruprechta se na oslavě přivítala také s novými hradními kamarády: líným Honzou (Pepa Erlebach z HŠ) a jeho ženou (paní Eva ze Štěpanické Lhoty). Všichni Ruprechtě blahopřáli k jejím narozeninám, donesli zajímavé dárečky a také velký dort s postavičkou bílé paní Ruprechty. Dort byl největším překvapením nejen pro děti, ale také pro samotnou Ruprechtu.

Po divadle všem návštěvníkům zatančil Františkův harém a musíme se s vámi podělit o ten úžasný zážitek. V taneční skupině zatančila také ponikelská bába a hajný od Trautenberka, tanečky měli úžasné, dokonalé, zkrátka perfektní a obdivuhodné. Kdo Františkův harém neviděl, opravdu o hodně přišel.

Před odchodem do pohádkového lesa se děti i rodiče posilnili kouskem narozeninového dortu. Chutnal báječně, jen se na jazyku rozplýval. I strašidla ochutnala a olizovala se až za ušima. Ačkoliv Rarášek se oslav neúčastnil, protože Ruprechtě a Hubertovi hlídal dvojčata, zbytek dortu jsme mu schovali. Když se pak do dortu pustil, ani vám snad nebudeme říkat, jak Rarášek vypadal. Ten vám měl od sladkého zalepený kožíšek až na zádech a přilákal tak na hrad spoustu vos…

Děti odcházely do pohádkového lesa po menších skupinkách. Čekalo na ně 10 stanovišť s pohádkovými bytostmi. Děti musely otáčet líného Honzu na posteli, motat klubíčka ovčí babičce, sušit seno hajnému od Tratenberka, lovit mušličky a rybičky u hastrmanek, nosit polena u čertic, létat na košťatech u čarodějnice Elfrídy a jejího manžela, pomáhat dřevorubci a Karkulce, poznávat byliny a zeleninu u ponikelské

báby a přebírat hrách a čočku u služtiček. V lese na děti číhali loupežníci s bambitkami a loudili na dětech peníze. Po pohádkovém lese se tak loupežníci pyšnili jednou pětikorunou a dvěma bonbóny. Inu moc toho nenaloupili, co si budeme povídat. Tak aspoň naučili děti zatloukat hřebíky a jako odměnu rozdávali plyšáky, které někde cestou na Dupárnu uloupili.

Na každém stanovišti kromě odměny děti dostávaly 1 písmenko a na závěr z písmenek měly složit slovo. Každému se podařilo složit slovo RUPRECHTA.

Zbývající čas děti trávily na kolotoči nebo v dílničkách, kde na ně bylo nachystáno spoustu zajímavých věcí k vyrábění: sádrové odlitky a textil na malování, zažehlovací korálky, stojánky na tužky s obrázkem aut, hradní bubáci, omalovánky pro menší děti…

V dílničkách se nevyžívaly pouze děti, ale mnohdy i jejich rodiče.

K našemu velkému překvapení se naší akce účastnili rodiče s dětmi až zdaleka. Neváháte za námi jezdit z Chlumce nad Cidlinou, Trutnova, Mladé Boleslavi a Hořic. Je to pro nás čest, to mi věřte. Vaše krásná slova: „máme rádi vaše akce, jste úžasní" nebo „nic tak jedinečného jinde neuvidíme" jsou pro nás velkým vyznamenáním.

Dětem Ruprechta děkuje za krásné dárečky, přáníčka a obrázky, které k narozeninám dostala.

Všechny si na hradě pěkně vystavuje a obdivuje. Určitě někdy naplánujeme veřejnou výstavu všech dětských výtvorů.

Ačkoliv slavnostní odpoledne rychle uteklo, oslavy se ke konci nechýlily. Pro dospělé byla připravena zábava, na které zahrály skupiny Rejžák a Tampelband.

DALŠÍ AKCE NA HRADĚ

STEZKA ODVAHY – 8. října 2022, termín bude ještě potvrzen začátkem září na stránkách obce Benecko nebo na facebooku Ruprechta Štěpanice. Počet dětí bude omezen. Přihlaste se včas

Protože bílá paní moc světských „finančních" prostředků nemá, rozhodla se obdarovat hudebníky několika lahvemi hradního sektu ročník 1342. Lahve byly z hradního sklepení, které je veřejnosti nepřístupné, proto se o něm neví. Věříme, že víno bylo dobré a hudebníkům zvedlo náladu…

Pár lahvemi hradního archivního vína byl obdarován i Františkův harém. Nevím, jak to s harémem nakonec po vypití vína dopadlo, věříme však, že se harém příliš nerozvášnil a samotného Františka moc neschvátil.

Protože akce na Dupárně měla velmi dobrý ohlas mezi dětmi, rodiči i pořadateli, rádi bychom udělali z této akce tradici. Již teď se můžete těšit…

Tímto se s Vámi loučíme, přátelé. Těšíme se, že se uvidíme na některé z našich akcí. Mějte se krásně a zachovejte nám svou přízeň. Vždy tu budeme pro Vás, Vaše děti a vnoučata .

Vaše hradní paní Ruprechta & rytíř Hubert

„Servus Marie nunquam peribit."
„Mariin služebník nikdy nezahyne."
(schönstattské heslo)

Bůh, náš dobrý Otec, k sobě povolal svého věrného kněze

Mons. Karla Exnera

emeritního probošta Katedrální kapituly při chrámu Sv. Ducha v Hradci Králové
a emeritního faráře v Nové Pace.

Zemřel v dopoledních hodinách 16. srpna 2022 na faře v Nové Pace
ve věku nedožitých 102 let,
v 78. roce kněžství.

Narodil se 21. prosince 1920 ve Studenci u Horek.
Studia bohosloví absolvoval v kněžském semináři v Hradci Králové. Na kněze byl vysvěcen 3. června 1944 v seminárním kostele sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové.
Po kněžském svěcení působil dva roky jako farní vikář v Jaroměři a od roku 1946 jako administrátor ve farnostech Horní Štěpanice a Vítkovice v Krkonoších.
Na faře v Horních Štěpanicích byl v červenci roku 1950 zatčen StB a tři roky internován spolu s dalšími kněžími a řeholníky v klášteře v Želivi a v Hájku u Prahy. Po propuštění nastoupil povinnou vojenskou službu u PTP na Slovensku. Po jejím skončení nedostal souhlas k vykonávání kněžské služby a pracoval jako dělník v Zálesní Lhotě.
Do duchovní správy se mohl vrátit až v roce 1956 ve farnosti Chřenovice v Posázaví.
Od roku 1958 působil ve Světlé nad Sázavou a od roku 1970 také v Lučici.
Po zásahu dozorových orgánů státní moci nad církvemi byl v roce 1976 přeložen do farnosti Hostinné, ze které spravoval také farnosti Dolní Dvůr, Lánov, Dolní Olešnice a vypomáhal v Dolní Kalné.
Od roku 1982 byl administrátorem a později farářem v Nové Pace odkud spravoval rovněž farnost Úbislavice.
V roce 1990 se stal proboštem katedrální kapituly v Hradci Králové.
Po odchodu do důchodu v roce 2005 dále aktivně vypomáhal v duchovní službě novopacké farnosti až do svých 97 let.

Za jeho život a kněžskou službu poděkujeme Pánu Bohu v úterý 23. srpna 2022 při mši svaté ve 13:00 hodin v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Nové Pace. Obřady posledního rozloučení začnou v 15:30 hodin na hřbitově ve Studenci u Horek. Po jejich ukončení bude pochován, jak si přál, do rodinného hrobu.

R.I.P.

Římskokatolická farnost Nová Paka
kněží a jáhni vikariátu Jičín
Katedrální kapitula při chrámu Svatého Ducha v Hradci Králové
Biskupství královéhradecké

Podle přání zesnulého prosíme o upuštění od květinových darů. Namísto toho raději přispějte na dobročinné účely Charity nebo hospiců.

OTEVŘENÍ SOKOLKY

Dne 27. 8. 2022 se uskutečnilo „Slavnostní otevření nových hřišť na Sokolce, , . Zahájení provozu bylo symbolické, sportovní akcí, volejbalovým turnajem. Zúčastnila se družstva z Jilemnice, Jablonce n. Jizerou, Vítkovic a dvou družstev z Dolních Štěpanic. Odpoledne začalo krátkým proslovem starosty Jaroslava Mejsnara, který nás všechny přítomné seznámil s průběhem výstavby od nápadu, projektu, shánění dotací, realizace a financování.

Obec Benecko	1 378 000 Kč
Dotace	3 534 000 Kč
Hasiči Dolní Štěpanice	150 000 Kč
Celkem	5 062 000 Kč

Ještě je nutné dodělat nějaké úpravy v terénu, bude se v tom pokračovat, ale všechno nemůže být hned. Tímto bylo také hřiště předáno od OÚ do užívání a hlavně využívání ke sportu pro širokou veřejnost. Starosta zakončil svou řeč přáním všestranného využití tohoto areálu a poděkováním Anetě Hanušové a Kamilu Tomášovi, který po celou dobu, výstavbu dozoroval.

Pro zpestření pěkného odpoledne nám zatancoval taneční soubor „Františkův harém“. Mnozí obdivovali s jakou grácií, vitalitou, elegancí, noblesou tancovaly dámy v černém s jedním pánem Františkem uprostřed. Moc pěkné.

I pořadatelé, hasiči Dolní Štěpanice, děkují za velkou účast místních i přespolních a budeme se těšit na další akce, zde uskutečněné. Foto dodal Jiří Tomáš a Dominik Brožek.
Hasiči z Dolních Štěpanic Vás zvou:

1. 10. 2022 – výlet – Javořické jeskyně a Čechy pod Kosířem

12. 11. 2022 – divadelní představení sokolovna D. Š. Dolní Kalná „Doba kamenná“
Aktuálně budou plakátky.

Kamil Tomáš
starosta SDH Dolní Štěpanice

Šlapeme pro děti 2022

Cyklistů, kteří v letních dnech projíždějí Beneckem, je nespočet. Ať už k nám stoupají z Jilemnice či z Vrchlabí, vždy musí překonat velké převýšení, díky čemuž dosáhnou pomyslné „vrchařské prémie" a odměnou jsou jim (když počasí dovolí) překrásné výhledy do kraje spojené s příjemnými pocity zdravé únavy svalového aparátu.
Cyklista Honza Šašinka zde 28. června zakončil jednu dlouhou etapu své pouti, na kterou se vydal i z jiného důvodu, než je vlastní tělesné osvěžení.

Kolik kilometrů měla etapa, kterou jsi zakončil na Benecku?

Vyjel jsem cca v 7. 30 hodin ráno z Ústí nad Orlicí a před penzionem Mája tachometr ukazoval 121 km.

Na to, že nemáš elektrokolo, je to opravdu dost. Kolik najedeš na své „tour" celkem?

Poslední etapu mám naplánovanou na 7. července s dojezdem do své domoviny v Náměšti nad Oslavou. Celkem bych měl najet něco kolem 1200 km.

Takovéto „mučení" ale nepodstupuješ jen kvůli tělocviku.

Je to tak, celá tahle „sranda" je taková charitativní akce, při které objíždím na kole naši republiku. Šlapu pro Dětské centrum v Jihlavě. Konkrétně by měl výtěžek posloužit dětem, kterým je poskytována paliativní péče. Za vybrané peníze se zrekonstruují pokojíčky, v nichž tráví poslední chvíle svého života.

Dobročinnou „tour" ale nejedeš poprvé, je to tak?

Ano, vloni jsem šlapal pro děti z dětského domova v Náměšti nad Oslavou, mého rodného města. Podařilo se vybrat krásných 103 000 Kč.

Tak ať se letos podaří vybrat ještě víc.

Díky. Celou mou trasu můžete sledovat na mém facebooku. Budu rád, když se přidáte a přispějete těm, co nemají takové štěstí, jaké jsme měli my.

Možnost přispět Dětskému centru v Jihlavě je možno na účet:
123-7566950277/0100
https://www.detske-centrum-ji.cz/Akce/
/Giro-di-Detske-centrum-cs

Martin Gerstner

Babí léto v Krkonoších plné zážitků

Léto se v září své nadvlády nad horskou přírodou nevzdává, dny jsou ještě dost dlouhé a přejí výletům. Stále hřejivé sluneční paprsky už ale pomalu barví krkonošská údolí do podzimních odstínů. Smilkové louky zlátnou a hřebeny zahřívá fialová vřesová peřina. Občas padne mlha a z bílého moře vystupují jen vrcholky nejvyšší… Takovou pohádku píše babí léto v Krkonoších.

Prázdniny jsou pryč, ale víkendová dobrodružství čekají. Utečte do náruče přírody, kterou nikde jinde na světě neuvidíte, nebo si vyberte z další nabídky zážitků a aktivit pro volné dny.

Září přeje výletům

Hory se po letních prázdninách vylidní a nadechnou. Využijte toho, vyrazte klidně na Sněžku, pramen Labe nebo k Mumlavskému vodopádu. Projděte se Špindlerovým Mlýnem, vyjeďte na Benecko, odpočiňte si v Janských Lázních, nebo objevte Křišťálové údolí. Kudy kam na jednodenní výlet vám rádi poradíme.
https://www.krkonose.eu/babi-leto-kouzli-v-krkonosich

Využijte Krkonošské cyklobusy

Turistické autobusové linky jezdí i během září, a to ve čtvrtek, sobotu, neděli a na svatého Václava. Přepraví vás s kolem i bez něj, na hřebeny i do podhůří. Svezete se na Pomezky, Zlaťák, Špindlerovku nebo k baroknímu Kuksu? V jízdních řádech si vždy ověřte, která linka přepravuje kola a která je pouze pro pěší.
https://www.krkonose.eu/krkonosske-cyklobusy

Ulovte s dětmi další razítka ve hře Pohádkové Krkonoše

Pokud jste se o prázdninách pustili do sbírání razítek, směle pokračujte. Razítkovací hru můžete hrát až do konce října. Ještě naši brožurku nemáte? Hravý sešit Pohádkové Krkonoše je k prodeji v informačních centrech a na razítkovacích místech za 70 Kč. Otevře vám širokou nabídku aktivit a výletů pro celou rodinu. 30 míst = 30 tipů na výlet = 30 razítek. Odměnu ale získáte již za razítka 3.
Jen pozor, některá místa s koncem léta upravují svou provozní dobu, sledujte proto web pohadkove. krkonose. eu pro aktuální informace.

Za příběhem krkonošských perlí po trati Pojizerský Pacifik

Provoz na lokálce mezi stanicemi Martinice v Krkonoších – Jablonec nad Jizerou je celoroční. Svezte se podél Jizery po trati, kterou nechal vystavět Jan hrabě Harrach na konci 19. století. Železniční muzeum na martinickém nádraží je otevřené vždy o víkendu, je tedy ideální zahájit výlet zde. Dozvíte se mnoho zajímavého o trati i o celém unikátním areálu železniční stanice. Pokud jedete s dětmi, doporučujeme vystoupit v Poniklé. Ze zastávky se vydejte směrem vzhůru za příběhem krkonošských perel, do firmy Rautis. Je to sice 2 km do kopce, ale čeká vás exkurze do výroby perličkových vánočních ozdob, vlastnoruční výroba jedné hvězdičky a krámek plný třpytivé krásy. Když během září předložíte jízdenku z vláčku, budou mít děti vstup na exkurzi zdarma.
https://www.krkonose.eu/pojizersky-pacifik

Vyrazte s kamarády na Krkonošskou pivní stezku

5 pivovarů a 5 originálních piv z krkonošské vody spojuje Krkonošská pivní stezka. Až do konce září máte možnost projít se po jedné ze dvou připravených tras, za ochutnaná piva získávat razítka a vyhrávat odměny. Tou největší odměnou vám však jistě bude putování po krásných partiích našich hor spojené s jedinečným gastronomickým zážitkem. Zdolání stezky si nejlépe rozložte na dva dny, ať máte dost času a sil vše vychutnat doslova plnými doušky.
https://www.krkonose.eu/krkonosska-pivni-stezka

Další tipy, užitečné a aktuální informace z celého regionu najdete na: www.krkonose.eu.

Alena Cejnarová,
Krkonoše – svazek měst a obcí
Destinační společnost pro TO Krkonoše

HASIČI RADÍ OBČANŮM
Aby v přírodě nehořelo!

Lesní požár je požár, který začne v lese, nebo mimo les a do lesa se následně rozšíří. Jedná se o nežádoucí hoření zasahující velké plochy se závažným dopadem na chráněné zájmy, tzn. život, zdraví, majetek a životní prostředí.

Obecně lze lesní požáry rozdělit na podzemní (šíří se často do hloubky kolem kořenů např. proschlém humusu nebo rašeliništích). Pozemní v našich podmínkách se vyskytuje nejčastěji a zasahuje pozemní kryt, tzn. hrabanku, trávu, mech) a korunový (jeho hlavním nebezpečím je vysoká rychlost šíření ve větvích stromů). Lesní požáry vznikají působením přírodních živlů (např. blesk, samovznícení), technických nebo technologických závad (spadlé dráty elektrického vedení nebo poruchy na strojích), ale nejčastější příčinnou je nedbalost či úmysl člověka (odhození nedopalku, žhářství).

Podle lesního zákona (zákon č. 289/1995 Sb.) je v lesích zakázáno kouřit, rozdělávat nebo udržovat otevřené ohně a tábořit mimo vyhrazená místa a odhazovat hořící nebo doutnající předměty. V případě porušení zákona může být viníkovi uložena pokuta do výše 15 000 Kč. Navíc likvidace lesních požárů je pro hasiče nebezpečná, zdlouhavá, materiálně i fyzicky náročná činnost. Nejen z těchto důvodů je v lese více než kde jinde potřeba dodržovat základní preventivní zásady chování.

HASIČI RADÍ:

- V lese nikdy nekuřte.
- Oheň rozdělávejte jen na vyhrazených místech.
- Za silného větru nebo v období extrémního sucha v přírodě nebo na volném prostranství oheň vůbec nerozdělávejte.
- Ohniště vzdalte nejméně 50 m od okraje lesa a v dostatečné vzdálenosti od budov a všech dalších hořlavých věcí (stoh, suché listí, kořeny stromů, větve apod.).
- Ohniště bezpečně oddělte od okolního prostředí – např. obložením kameny, obsypáním pískem, vyhloubením zeminy a v případě většího ohně oddělte až metr širokým pruhem, který zbavte veškerých hořlavin.
- K zapálení nebo udržování ohně v žádném případě nepoužívejte vysoce hořlavé látky jako např. benzín, naftu či líh.
- Nachystejte si předem prostředek pro hašení, kdyby se oheň vymkl kontrole (hasicí přístroj, dostatek vody, písek, hlínu apod.).
- Oheň nenechávejte ani chvíli bez dozoru, a nikdy do něj nevhazujte výbušné předměty.
- Děti nenechávejte u ohniště bez dozoru dospělé osoby.
- Ohniště řádně uhaste, nejlépe prolijte vodou, popřípadě zasypejte zeminou. Při vašem odchodu se z ohniště nesmí kouřit a popel i půda pod ohništěm musí být chladné.
- Pokud se vám přes veškerou opatrnost situace vymkne kontrole, volejte hasiče prostřednictvím tísňové linky 150 nebo 112.

Zabezpečení domácnosti před odjezdem na delší dobu

- Neupozorňujte na svůj odjezd zbytečně předem.
- Vypněte všechny elektrické spotřebiče (kromě lednice a mrazáku) a zhasněte světla.
- Zavřete všechna okna i dveře.
- Zabezpečte vstupní dveře (uzamknutí, alarm…).
- Nenechávejte volně položené předměty, které by mohly při silném větru spadnout či odletět a někoho zranit, na balkonech, terasách a zahradách.
- Doporučujeme uzavřít přívod vody a plynu do bytu.
- Domluvte se s blízkou osobou a nechte u něj svůj aktuální kontakt a rezervní klíče (pro případ nehody).

kpt. Mgr. Michaela Stará
HZS Libereckého kraje

Jak vychovávat děti

O dětských smyslech

pokračování

Miloslav Rychlovský

Díváme-li se na novorozeně, zdají se nám jeho tělesné rozměry nezvyklé a divné. Nápadná je poměrně velká hlava a malé nohy. Dítě není přesně zmenšený dospělý člověk. U dospělého je hlava osmina a nohy polovina výšky tělesné výšky, kdežto u novorozeněte je hlava čtvrtina a nohy třetina. Protože má dítě poměrně velkou a těžkou hlavu, upadne skoro vždy tak, že se udeří do hlavy, což bývá častou příčinou nabyté slabomyslnosti. Proto má být dítě v kočárku vždycky přivázané řemínky.

Také vnitřní orgány dítěte nejsou dobudovány. To platí zejména o nervech, které spojují mozek se smyslovými orgány, t. j. s očima, ušima, nosem, jazykem a povrchem těla. Proto taky činnosti těchto orgánů u novorozeněte nefungují jako u dospělého. Činnost smyslů se vyvíjí ponenáhlu a nestejně, některého dříve, jiné později.

Dítě každou věc, která mu přijde do ruky, hned strčí do úst. Je to tím, že se ze všech smyslů první probouzí chuť. Jazyk mu nejdříve a nejlépe poví, jaké co je. Třeba tu dávat na dítě pozor. Není bez nebezpečí, olizuje-li špinavou věc nebo rozkouše-li pouzdro na brýle. Dělají-li to ještě děti pětileté i starší, je vidět, že i v tomto věku má chuťový smysl převahu nad ostatními.

Ukažme dítěti, které ještě nechodí, nějakou novou věc! Chvilku se pozorně dívá, pak vztáhne ruku, a když na ni nedosáhne, přileze k ní a velmi důkladně ji ze všech stran ohmatává, obrací ji a strká do úst. S chutí se totiž současně rozvíjí činnost hmatu. Nám dospělým stačí, podíváme-li se na věc, dítěti nikoliv; ono ji musí ochutnat a ohmatat. Všimněme si, jak ji ohmatává. Ne po jedné straně, ale po všech. Jeho oči mu ještě neřeknou, je-li věc jako vystřižená z papíru, plošná, nebo má-li tři rozměry, to mu poví až hmat, proto tohoto smyslu více užívá, než dospělí. A užívají ho více i děti už velké, desetileté a ještě starší. Nedá jim, aby si nesáhly třeba v ulici na koně, v muzeu na vystavené exponáty, v jeskyni na krápníky. Nápisy „Nedotýkejte se!“ jsou tam hlavně sice pro děti – pomohou však?

Později se upravuje činnost zraku. To neznamená, že by novorozeně bylo slepé, ale jeho zrakové vnímání je jiné než naše, chudší. Nejdříve asi rozeznává světlo, v němž se mu lidé a předměty jeví jako temné skvrny s rozmazanými okraji. Nevidí je trojrozměrně, nýbrž plošně, jako by byly vystřižené z papíru a upevněné na světlém pozadí. Všechno je mu jenom plocha, žádná hloubka, rozměr dálkový chybí. Proto vztahuje ruku po lampě nebo i po měsíci. Obrazy zas zaměňuje za věci skutečné. Anglický psycholog Mayer byl se čtyřletým synem na výstavě. Chlapec se tak zděsil namalovaného lva, že utekl. Doma řekl, že je to týž lev, kterého předtím viděl v zoologické zahradě. Považoval obraz za skutečnost, jako dítě, které bije na obrázku pejska; nebo které křičí v kinu, objeví-li se na

plátně lev nebo prudce jedoucí auto. Zvláštní kombinační schopnost umožňuje, že se pozvolna učí spojovat rozměry plošné (délku, výšku a šířku) s hloubkou, čímž nabývá ponětí o trojrozměrném prostoru. Normálně dospívá toho stupně mezi 4.–6. rokem. Záleží mimo jiné i na tom, jakou má příležitost, aby cvičilo smysly. Hmatem tedy dítě opravuje a doplňuje neúplné vněmy zrakové. Proto má mít dost hraček a jiných věcí, jež by mohlo ohmatávat, točit jimi, převracet je a pod. Tím se urychluje vývoj správného vidění, což je důležité pro rozvoj inteligence. V mateřských školách se tento výcvik účelně podporuje. Ale i když dítě dojde toho stupně, že vidí trojrozměrně, jeho zrakový vývoj není ještě ukončen. Chybí schopnost vidění perspektivně, která se vyvíjí až asi v jedenáctém roce. Proto se s perspektivním kreslením se začíná obyčejně až v měšťance.

Poměrně brzy rozeznává dítě barvy. Nejdříve je upoutá žlutá a červená. Je zajímavé, že se děvčatům v předškolním věku nejvíce líbí červená a žlutá, chlapcům zelená, modrá a fialová. Bílá, šedá a hnědá nebudí dětskou pozornost. V třetím, někdy již v druhém roce rozeznává dítě všechny základní barvy, pojmenovat je však nedovede. V tomto věku poznává svou hračku především podle barvy a pak podle místa, kde ji mívá, nikoli podle tvaru. Kdybychom mu dali místo míče krychli, nevšimlo by si toho, byla-li by barva stejná, ale hned by poznalo, dostalo-li by místo míče červeného míče fialový nebo zelený.

Dítě zná, dejme tomu, černého psa. Přivedeme-li mu černou ovci, nezpozoruje rozdílu, bude to pro něj zase pes. Ale hned si všimne, byla-li by ovce bílá. Dvouleté dítě, zvyklé na tmavé punčochy, dostalo jednou bílé. Dívalo se s podivem na tu novotu a řeklo: „Viď, mami, teď mám jiné nohy než jindy.“ A když se jeho otec jednou oblékl do černých šatů, ve kterých ho dosud nevidělo, zeptalo se: „Tatínku, co jsi teď? Jsi dědeček?“ Změňte dítěti barvu a je hned všechno jiné. Chlapci dříve než děvčata si uvědomí rozdíly v tvaru věcí.

Ještě později než zrak se rozvíjí sluch. Zvuky poznává dítě velmi brzy. Proto se hned v prvních dnech po narození pozná hluchoněmota. Ale až teprve mezi čtvrtým až pátým rokem začíná dítě postihovat tóny a nabývá smyslu pro rytmus. Ale ještě v šesti letech a později zpívá falešně a rodiče myslí, že nebude mít hudební sluch. Jen asi čtvrtina dětí šestiletých pozná rozdíl mezi dvěma krajními tóny oktávy. Dětský sluchový orgán, cvičí-li se, časem se upraví, a dítě nabude zpěvních a hudebních schopností. Mateřská škola, vyučování rytmice a zpěvu tento vývoj urychlí.

Můžeme pozorovat desetileté a větší hochy, jak si zcela spokojeně hrají vedle hromady hnoje: nebo si v hodině prázdna, prší-li, jdou hrát na záchod, aniž je znepokojuje zápach. Ze všech smyslů se totiž nejpozději probouzí čich.

Smysly se tedy probouzejí a vyvíjejí v tomto pořadí: nejdříve chuť a hmat, potom zrak, sluch a naposled čich.

Člověk a zvíře

Ti, co jsou z venkova, si jistě všimli nápadného rozdílu mezi kuřetem a novorozeněte-

tem. Zatím, co kuře několik hodin po vylíhnutí si již dovede hledat potravu, dítě by bez pomoci zhynulo. Lidské mládě je ze všeho tvorstva nejméně připraveno k samostatnému životu. Nižší zvířata mají hned při zrození hotovy všechny schopnosti, jichž k ži-

votu potřebují. Včela, jakmile se vylíhne, již ví, co má dělat, dovede stavět buňky a sbírat medové šťávy. Také motýl, jenž právě vylezl z kukly, koná své úkoly stejně dovedně, jako jeho druh z loňska, který přezimoval. Všem těmto schopnostem zvířat říkáme pudy. Jsou to síly, které jakmile vstoupí v činnost, pracují ihned se stoprocentní dokonalostí. Není třeba se jim učit nebo zdokonalovat. Motýli, včely a jiný hmyz jsou hned po narození hotovi. Tělesně nerostou, umějí vše, čeho potřebují, a konají všechny činnosti stejně. Jsou to živé automaty. Nazýváme-li dobu učení a nehotovosti mládím, pak tito živočichové nemají mládí. Nepotřebují být napřed dětmi, žáčky, učedníky, aby pak byli mistry. (Asi si to vše prodělali v zakuklení, ale to se neví jak). Naproti tomu člověk po narození potřebuje péči, ochranu, vedení, výchovu, učení.

Jakmile se však u člověka jeho schopnosti rozvinou, předčí daleko všechny ostatní tvory. Jedině on je schopen vyšších duševních činností (rozumových), nikoliv zvířata. Co se vypravuje o rozumnosti zvířat, jsou věci buď smyšlené, nebo špatně pozorované a pochopené. Snad vyšší druhy opic asi jsou v některých konkrétních případech schopny jednání, v němž možno spatřovat zárodek rozumu. Ale i nejchytřejší šimpanzi nedostihnou vyššího stupně inteligence než dítě ve věku dva a půl roku.

Zvíře je ovládáno pudy. Sídlo inteligence, velký mozek, mu buď zcela chybí, nebo je vyvinut jen nepatrně. Člověk má sice také pudy, ale vedle nich a nad nimi vládne rozum. Jeho mozek, zejména velký, je mnohem větší a mnohem lépe uspořádán než třeba u koně. Kůň je sedmkrát těžší než člověk, ale mozek má menší a méně vyvinutý než lidé. Kdyby kůň měl větší a vyvinutější velký mozek, nepochybně by byl on pánem a člověk jeho sluhou. A kdyby mravenci měli dokonalejší mozek než my, neodvratně bychom byli jejich otroky.

Velký mozek je při zrození u člověka nevyvinutý, proto s počátku fungují i u člověka mimo jiné jen některé pudy jako u zvířat. Bytost rozumová se v člověku rozvíjí ponenáhlu s vývojem velkého mozku. Tato doba rozvoje duševních i tělesných sil člověka trvá asi třetinu života; říkáme ji mládí.

Přichází-li člověk na svět jako bytost nejméně dokonalá a nejslabší, má za to nejdelší mládí, dobu ke vzdělání a rozvoji duševních schopností, jimiž potom předčí všechny ostatní živé bytosti.

pokračování

Krkonošská příjmení
Díl 2. – Rychlovský, Žalský

Oblíbenou motivací pro vznik příjmí (předchůdce dnešního příjmení, o příjmí mluvíme do roku 1786) bylo bydliště pojmenovaného člověka v rámci obce. Taková jména často vznikala z obecných označení, např. Dolejší (bydlel na dolním konci obce), Kopecký (bydlel na kopci), Zábranský (bydlel za branou) atd. Protože se jednalo o univerzální motivy

společné pro celé území, mohlo úplně stejné příjmí vzniknout v různých koutech země. Pokud ovšem byl použit nářeční výraz, příjmí se stalo typickým pouze pro oblast, kde se oním nářečím mluvilo. To stejné platí i pro příjmí vzniklá z pomístních jmen, což jsou názvy neobydlených objektů (vod – Cedron, pohoří – Krkonoše, kopců – Žalý, polí – Na horách, luk – Pod Sklenářkou, lesů – Od skály, cest – Bucharova stezka apod.), nebo z místních jmen (názvy osídlených objektů: měst – Jilemnice, vesnic – Benecko, osad a samot – dříve např. Zákoutí, Rychlov apod., místních částí – dnes Zákoutí, Rychlov apod., jednotlivých domů – Krauzovka). Taková jména jsou nerozlučně spjata s místem svého vzniku, a proto jsou typická pouze pro danou oblast. Nás tentokrát budou zajímat dvě taková příjmení, a to Rychlovský a Žalský.

Příjmení Rychlovský je odvozeno od názvu místní části Rychlov. Obvykle se uvádí, že první písemná zmínka o Rychlově pochází z roku 1721, ovšem v matrikách je jako osada uveden již roku 1648. První osobou zapsanou se jménem Rychlovský byl *Mikuláš Rychlovský* jako otec křtěného dítěte 10. 2. 1649. Rychlovští byli také uváděni jako kmotři: *Václav Rychlovský* (1651), *Kateřina Rychlovská* (1657), *Jan syn Jana Rychlovskýho* (1664). V průběhu 17. století můžeme v hornoštěpanické farnosti vysledovat celkem šest rodin s tímto jménem (myšleno šest mužů s jejich manželkami a dětmi). V 18. století jejich počet narůstá. Podle informací z matrik žili jak na Rychlově (matriky uvádějí čp. 4, 8, 12), tak na Benecku (čp. 4, 5, 9, 10, 28, 34, 39, 49), ve Lhotě (čp. 18, 19), na Zákoutí (čp. 7). Vlastnili hospodářství nebo byli podruhy u jiných (pak mohli bydliště střídat). Často se živili rovněž tkalcovstvím, třeba *Matěj Rychlovský* (žil v letech 1725–1787) byl označován jako tkalcovský mistr, stejně jako posléze jeho syn *Josef Rychlovský*. Někteří nositelé tohoto příjmení se po vydání tolerančního patentu v roce 1781 přihlásili k evangelickému náboženství. V matrikách z 19. století najdeme rodiny rozprostřené po celé hornoštěpanické farnosti. Jméno bylo zapisováno v základní podobě jako *Rychlovský*. Někdy se ovšem do psané podoby otiskovala podoba mluvená, nalézt tak můžeme podobu *Rychlovskej* (změna ý v ej probíhala už od konce 14. století a stala se jedním z typických znaků odlišujících nářečí česká od moravských) či *Rychlouský/Rychlouskej* (výslovnost v jako u je typická pro podkrkonošská nářečí).

Druhé příjmení vychází z pomístního jména, a to z pojmenování hory Žalý. Prvotní nositelé tohoto jména pocházeli z úpatí Žalý, nejspíše ze zdejší osady, která bývá v nejstarších matrikách označována jako Žalý nebo Podžalý. V nejstarším zápisu z roku 1657 se objevuje *Rozina Žalskýho* jako kmotra v Poniklé. Až o dvacet let později nacházíme první zápis o křtu dítěte v rodině Žalských, konkrétně se jednalo o Annu dceru Jana Žalského a jeho manželky Kateřiny. Na vině takto opožděného zápisu jistě není, že by zde žádná rodina Žalských nežila. Nejstarší matriky se vedly pro rozsáhlou farnost Horní Branná (Horní Štěpanice se z ní vyčlenily v roce 1700) a velmi pravděpodobně se stávalo, že z okrajových částí farnosti nebyly důsledně zapisovány všechny křty, oddavky či pohřby. Nedokážeme ovšem říci, o jaké procento se jednalo. Žalští byli méně početní než Rychlovští. V matrikách z 18. století nacházíme rodinu *Jana Žalského* z Horních Štěpanic čp. 25, dále pak *Jana a Petra Žalské* z Dolních Štěpanic čp. 23. Syn *Petra Žalského vlastnil cha-*

lupu v Horních Štěpanicích čp. 17, od něj ji převzal syn *Josef*, další *Petrovi* synové *Jiřík* a *Jan* byli podruhy v Horních Štěpanicích. Všichni tři bratři se po roce 1781 přiznali k evangelickému náboženství. V průběhu 19. století můžeme Žalské nalézt po celé hornoštěpanické farnosti, nejčastěji v Mrklově (v matrikách čp. 22, 26, 29 či 71). Muži bývají zapisováni jako chalupníci či tkalci, *Josef Žalský* z čp. 29 jako tkalcovský mistr. Příjmí bylo zapisováno rovněž jako *Žalskej*.

Podle internetové stránky www.kdejsme.cz (čerpá z dat Ministerstva vnitra ČR, údaje pocházejí z let 2010–2016) je v současnosti největší koncentrace nositelů jména Rychlovský v severovýchodních Čechách, konkrétně na Semilsku, Jilemnicku, Vrchlabsku, Trutnovsku a Královédvorsku. Pro příjmení Žalský platí totéž s výjimkou Dvora Králové.

Martina Lobotková
Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

CO KDO ŘEKL
Cesta demokracie

T. G. Masaryk

Úřad hlavy státu, a zvláště nového, vyžaduje pořád být na stráži, informovat se, vědět co se děje, odhadovat, kam lidé a věci směřují, přemýšlet a zasahovat v rámci ústavní možnosti. Je to stálá a vytrvalá práce, ta trpělivá, každodenní práce drobná a spolupráce, ne ovšem práce nahodilá, ale plánovitá, programová.

Presidenta, jako každého občana, zavazuje demokratické slovo Ježíšovo: „A kdožkoli z vás chtěl by býti předním, budiž služebníkem všech". Mne nikdy nenapadlo chtít být předním; chci zdůraznit spíš tu službu, kterou jsem měl za svůj úkol i jako první mezi rovnými.

Věřil jsem a věřím v demokracii, ale vím, že demokracii uskutečňovat není lehké. Demokracie mně znamená demokratickou formou provádět demokratický, humanitní program: v demokratické státní ústavní formě uplatňovat ideály demokracie jako celého názoru na život, jak jsem vždycky demokracii chápal. Demokratická iniciativa odpovědná, je úkolem všech myslících demokratů; my všichni opravdoví demokraté máme poctivě a rozumnými důvody prosazovat ve veřejném mínění to, co je pro zdravý vývoj ve státě důležité a správné. Co jsem dělal po celý život, musím považovat za prvý úkol také pro prvého občana republiky: šířit poznání o tom, čeho soužití v demokratickém státě potřebuje a čeho potřebuje stát v soužití států.

Z publikace VÝBĚR vydané ve Zlíně v květnu 1934, ročník I, sešit 5 pod názvem ‚Nejzajímavější a nejlepší články současné doby', str. 370.

ZNAKY NA PEČETÍCH MĚST A VESNIC JILEMNICKA

Timoteus Čestmír Zelinka, OA Semily

pokračování

Vznik města **Rokytnice nad Jizerou** je svým způsobem zvláštní a odlišný od všech ostatních. Nemůže se v pravém slova smyslu mluvit o založení, protože jeho základ vytvořilo uprostřed padesátých let minulého století ne méně než osm vesnic., které měly celkem přes osm tisíc obyvatel a dvě největší dohromady téměř pět tisíc duší. Některé z těchto vesnic měly již několik set let starou tradici, jiné byly jen o málo mladší.

Tento podhorský kout horního Pojizeří byl kolonizován z celého Jilemnicka nejpozději, někdy od sklonku 14. století a v 15. století. Některé osady vznikly však i daleko později. Osady to byly nevelké a teprve koncem 18. století a v 19. století rozvoj průmyslu způsobil zde bohatší zalidnění, takže i při nedostatku zemědělské půdy mohly vesnice rychle růst počtem obyvatelstva. Příliv nového obyvatelstva skoro výhradně německé národnosti vytlačil pak zde až na skrovné zbytky české obyvatelstvo vůbec.

Rokytnicko bylo do roku 1850 součástí harrachovského dominia Jilemnice. Nová organizace státní správy po zrušení patrimonií vytvořila síť soudních okresů, tvořících po dvou a třech obvod politické správy okresních hejtmanství. Politický okres jilemnický se dělil ve dva soudní okresy: jilemnický a vysocký, v jejichž středu byla stávající města. Ukázalo se však, že velká část obyvatelstva, právě polovina, proponovaného okresu vysockého je německé národnosti, téměř v lokálně uzavřené enklávě. Proto bylo rozhodnuto, rozdělit tento soudní okres vysocký ve dva, přičemž 18 vesnic a osad téměř výhradně německé národnosti mělo tvořit soudní okres nový. Mezi těmito osmnácti vesnicemi a osadami celkem asi s 12 tisíci obyvateli však nebylo žádné městečko, či městys, kde by soudní okres mohl mít své sídlo. Muselo se teda naráz vytvořit městské středisko. – Dvě největší vesnice Dolní Rokytnice a Horní Rokytnice s farou v Dolní Rokytnici byly vzaty za základ a k tomu připojeno šest dalších obcí a osad – Františkov, Rokytno, Hleďsebe, Hranice, Studená a Dvoračky, čím bylo vytvořeno společenství téměř osmi tisíc obyvatel, bydlících ve víc jak tisíci domech na celkové katastrální ploše 3 633 hektarů. Takto spojená obec s jménem Rokytnice nad Jizerou byla povýšena na městys a stala se sídlem soudního okresu. Ostatních deset německých osad a vesnic se spojilo ve dvě obce, a tak celý soudní okres měl prakticky pouze tři obce – vedle Rokytnice nad Jizerou ještě Harrachov a Vítkovice.

Městys Rokytnice nad Jizerou dostal přirozeně znak, ale znakové privilegium se nezachovalo. Znak nacházíme na městské pečeti, která se v otisku náhodou zachovala. Přesné barvy znaku však zůstávají stále problémem, protože neoficiální kresby a jiná zpodobnění neposkytují dostatek věrohodnosti. Pečetidlo zmíněné pečeti je rovněž ztraceno.

Znak na pečeti představuje štít rozdělený křížem ve čtyři pole. V pravém horním poli je stojící postava horníka s rubačským kladivem. V levém horním poli je volně kráčející beránek z leva do prava s bohatým rounem. V pravém dolním poli spatřujeme lišku v běhu

z leva do prava otáčející hlavu nazpět. Konečně pak v levém dolním poli je stojící medvěd na zadních nohou dívající se doleva. – Znak tedy bohatý a různorodý; havíř, ovce, liška a medvěd. Odpověď na otázku, jak vlastně přišla Rokytnice nad Jizerou k tomuto různorodému znaku je velice jednoduchá, když jsou zjištěny dávno zapomenuté a neznámé znaky na vesnických pečetích celé této oblasti.

Čtyři největší vesnice, které vedle čtyř dalších menších osad daly základ městysu Rokytnici nad Jizerou: Dolní Rokytnice, Horní Rokytnice, Františkov a Rokytno, pečetily patrně od začátku 18. století vlastními pečetěmi, na nichž zpravidla na oválném štítku byla znamení, či znaky, které byly vesnicím, případně rychtám uděleny vrchností jako charakteristické pro tu či onu vesnici. – Na pečeti s německým opisem DORF SALENBACH (Rokytno) nacházíme na štítku postavu horníka, na pčeti s opisem DORFF OBERROCHLITZ (Horní Rokytnice) je ovce uvazané na vodidle, na pečeti s opisem DORFF FRANZENTHAL (Františkov) vidíme běžící lišku a na pečeti s opisem DORFF NIEDERROCHLITZ (Dolní Rokytnice) spatřujeme na štítku stojícího medvěda. – Stará znamení, či znaky těchto čtyř vesnic byly vzaty do společného znaku Rokytnice nad Jizerou, i když kresby byly poněkud pozměněny, hlavně přizpůsobeny k poloze společného znaku. Městský znak Rokytnice nad Jizerou je tedy dokladem z kterých vesnic vzniklo město.

Jablonec nad Jizerou je nejmladším městem na Jilemnicku, který byl povýšen na městys císařským privilegiem ze 7. července 1896 (císařské rozhodnutí 14. února 1896). U příležitosti povýšení na městys byl udělen znak, který je v barvách nakreslen na listině uložené na MNV Jablonec nad Jizerou. Znak je bohatě rozčleněn. Představuje štít kolmo rozdělený na stříbrné a červené pole. V pravém stříbrném poli je přirozená jabloň s kmenem třískovitě zlomeným, toliko s jednou postranní větví listím obalenou s červenými jablky. Strom zapouští kořeny do cihlové zdi, která prochází na dolní straně štítu a je místy prorostlá trávníkem. V levé, červené polovici štítu je v dolní části trávník, jimž protéká řeka. Břehy jsou spojeny lávkou. Po pravé straně řeky projíždí člun s mužem, řízený ve stejném směru s lávkou, Na trávníku nad řekou je kostel bílého zdiva s věží. Červená střecha i kopule věže se zlatou makovicí a zlatým křížem. Ve věži zavřené dveře, nad nimi okno a tři okna v boční kostelní lodi. Štít je v bronzové obrubě na způsob arabessky.

Jablonec nad Jizerou, též lidově zvaný Jabloneček, na rozdíl od blízkého Jablonce nad Nisou, měl však před svým povýšením na městys v roce 1896 již několik set let trvající tradici. Vesnice Jablonec (německy Jablonetz na rozdíl od Jablonce nad Nisou, který se jmenuje Gablonz an der Neisse) se poprvé v písemných pramenech připomíná na sklonku 14. století (1398), kdy byl již vesnicí farní. Kostel byl zasvěcen sv. Prokopu opatovi a farní pečeť (SIGILLUM PAROCHIALIS ECCLESIAE JABLONENSIS) nese typické zobrazení opata Prokopa s insigniemi, držícího na řetězu draka. A tento svatý Prokop v poněkud pozměněné podobě přešel v 18. století i na pečeť vesnice, již byl vrchností udělen znak, v obrácené podobě než na pečeti farní. Vesnice Jablonec – v opisu WESS IABLONETZ – měla tedy v 18. století ve znaku sv. Prokopa opata s příslušnými insigniemi. Když Jablonec nad Jizerou byl povýšen na městys, starý vesnický znak byl buď zapomenut, nebo opominut a tak městys dostal znak již zcela nový, nemající se starým již naprosto nic společného.

pokračování

Sborník prací východočeských archivů, ročník I. 1970

Domažličtí Chodové ve světle historického bádání

Dr. Frant. Zachystal

Starodávné povinnosti domažlických Chodů

Západní zemská hranice chodských gruntů na Domažlicku neměla nepřetržitého pásma a nebyla ve starších dobách nijak vyznačena. Tvořil ji široký pohraniční hvozd, jenž mýcen postupně se strany bavorské i české tak dlouho, až se přiblížili kolonisté obou zemí k sobě do té míry, že nastala nutnost přesnějšího stanovení mezí a jejich zevnějšího označení. Takovými značkami čili merky byly buď potoky, stezky, lesní průseky, mezní kameny, pařezy mohutných stromů nebo kříže, kalichy a erby (např. města Domažlic nebo jejich purkrabí), vyřezané do stromů. Někdy to bývaly i podkovy, zarostlé do stromové kůry. Aby takováto hraniční znamení nebyla porušována, zakázáno přísně kácení „černého lesa" a mimo to postaráno Chody o to, aby znalost orientačních značek přecházela i na mladší generace. Proto také brali občas otcové své dospívající synky na obchůzky po pohraničí, aby jim ukázali takovéto merky a poučili je, „sú to pravé meze a hranice mezi korunú Českú a knížectvím Bavorským", jak jim je také jejich předkové odevzdali. Bylo to tím důležitější, že při vyřizování soudních sporů o hranice mohly být za podklad brány výroky starých chodských strážců. Tato znalost pohraničního hvozdu se udržela však jen pokud trval ve své celistvosti. Když ho stálým kácením časem ubývalo a tím i strážný úkol Chodů se ztenčoval jen na občasné, pohraničníí obchůzky, upadla i stará znalost zemských hranic, udržovaná v jednotlivých generacích.

Území domažlických Chodů, pokryté většinou hustým, hraničním lesem, bylo rozděleno již od počátku XV. století na dědičné, jakési honební obvody, zvané mraka (německy Aue nebo Schachtholz), ve kterých dovoleno Chodům chytání ryb v potocích a řekách (hlavně pstruhů a mníků), lov zvěře (do tenat, klad i jam) a ptactva spolu s vybíráním medu lesních včel, usazených hojným počtem v brtích. Za užívání mrak platili jejich držitelé domažlickému purkrabskému úřadu ročně jednu kopu kroužků smoly nebo živého jestřába („jejž museli hlídati, když jest v té mrace stával") a z každého uloveného zde kusu zvěře pravou přední čtvrt „in natura".) Jestřábi byli dodáváni hlavně z Jestřebiště, černého lesa, rozkládajícího se asi západně od vsi Šachty ke kýčovskému ostraží, kde v hojnosti se zdržovali („stáli").

Vedle občasných prohlídek zemských hranic a hraničních merků spadalo mezi povinnosti domažlických Chodů i „pravidelné střežení zemských stezek", vedených z Bavor do nitra Čech, užívaných hlavně obchodníky. Dálo se to dosazováním pravidelných hlídek na hůrky čili ostraží, z nichž shlížely chodské stráže dolů na hraniční přechody. Z nich se jmenují v XVI. století sice jen dvě: ostraží kýčovské a tlumačovské, ale dá se myslit, že jich bylo více. S tímto střežením bylo dále spojeno i obstarávání celního úkolu chodskými strážci, kteří provázeli čili „gleitovali" cizí kupce a příchozí od zemských hranic do Domažlic, kde musili potom zaplatit clo za to, že

se jim dostalo bezpečného průvodu v končinách zrádného pralesa. Tím zamezeno zároveň vyhledávání pokoutných stezek za účelem vyhnutí se placení domažlického cla, vybíraného pro královskou pokladnu. V celní funkci se střídali Chodové podle jednotlivých statků. Také Domažličtí a Ryzmberští prováděli ve svém území podobné doprovázení cizinců, spojené zároveň s povinností pečování o schůdnost cest. Glejtování – jako čestná funkce – se vztahovalo i na osobu panovníkovu, když tento přijížděl z bavorské strany do Čech. Tehdy jej očekávali Chodové, shromáždění v plném počtu pod svým praporem na zemských hranicích, aby jej doprovodili až k mezím svého území.

Přes všechno své ostražité hlídání zemských hranic nemohli však domažličtí Chodové zabránit silnému náporu bavorských Němců, tlačících se stále více přes pohraniční hvozd do Čech, jak tomu nasvědčuje stížnost Švamberků, Gutnštejnů a Domažlických z roku 1565, „že tady již tři jízdní podle sebe jeti mohou, zatím co na české straně vymírají již staří lidé, znalí ještě dobře starých zemských hranic". Všechny tyto žaloby na znepokojování se strany Bavorů, podávaných místodržitelské kanceláři v Praze, zůstávaly vlivem nedostatků tehdejší administrativy nevyřízeny. Zatím Bavoři sahali každého roku stále více v české grunty, kde hubili, sekali a poráželi české lesy i jejich mezníky, dělajíce v nich kopaniny a louky a usazujíce se v nich na velkou škodu a újmu království Českého. Nelze se tudíž divit, že za takových poměrů, když v Praze nebylo nálady zabývat se vážně touto choulostivou situací, rostla i nechuť Chodů vystavovat se bez císařské ochrany stálému nebezpečí se strany útočných Bavorů, jež přinesla i ochabnutí jejich horlivosti v konání hraničních povinností. V souvislosti se stálým ubýváním pohraničního hvozdu a rozšiřováním pohodlnějších stezek v nově kolonizovaných částech, nestačil již poměrně malý počet Chodů k zadržení vnikajícího proudu Bavorů do Čech, takže se sami již o to přestali pokoušet, opouštějíce ponenáhlu ke škodě země své původní určení. To přivodilo opětné spory mezi chodskými sedláky a jejich novou zástavní vrchností, již se staly roku 1579 Domažlice, kterým odpírali poslušnost, pokud šlo o střežení hranic. Následek toho se spatřuje v tom, že stáli roku 1618 za českého povstání na straně Fridricha Falckého, kterážto věrnost jim byla osudnou. Prodáním v poddanství Lamingerovo končí jejich strážní pohraniční úkol, jehož kontrolu ponechal tento svým zvláště ustanoveným hajným a polesným a z domažlických Chodů se stali postupem času nevolní robotníci.

Časopis turistů, ročník XLIV, číslo 3, 1932, str. 68 až 69.

Krakonoš a čert

Jednou si čert usmyslel, že zase pořádně pozlobí Krakonoše. Už mu otrnulo a řekl si, že mu ty jeho zahrádky jak se patří pocuchá. Jen si musí dát pozor, aby ho Krakonoš nechytil, to by mohl dopadnout jako jeho pekelný kamarád, ze kterého je skalnatý hřebínek mezi Krakonošovou a Čertovou zahrádkou! Teď by se mohl konečně pomstít! Rozletěl

se tedy do Krakonošových hor. Jen se dotkl země, začal se svojí ničivou činností. A začal opravdu zhurta! Doslova rval všechno, co mu přišlo do drápů. Jestřábníky, trsy hořců, úpolíny, kyhanky sivolisté, sasanky, lámal stromečky, no prostě všechno! Ničemu se nevyhýbal! Když už myslel, že má pro tuhle chvíli dost, schoval se. Měl velikánský strach. Co kdyby se Krakonoš najednou vrátil!

Sotva se schoval, zafoukal pořádný vítr a nad horami proletěl Krakonoš s větrnými koňmi. Jediný jeho pohled stačil a viděl tu spoušť, kterou kdosi způsobil! Hned ho také napadlo, že to musel být ten lump čert! Kdo jiný by se opovážil! „Uvidíme", řekl si. Rozhlédl se, ale co to? Nikde ho neviděl. Řekl si tedy, že toho čertovského mizeru najde ráno. Ten byl schovaný pod vodopádem a opravdu se moc bál! Když ale viděl, že Krakonoš odlétá, ulevilo se mu. Aby také ne, když měl před očima svého kamaráda a jeho současnou podobu!

Krakonoš dorazil do svého tajemného hradu, ale nešel odpočívat, jak původně plánoval. Nejdříve se podíval ostřížím zrakem po horách a už viděl ničitele svých krásných rostlin, jak se krčí pod vodopádem. „No, jen počkej!" Zamumlal kouzelnou formulku, vodopád se pokryl ledem a čert byl v ledové jeskyni uvězněn! Ten už viděl, že o něm Krakonoš ví a obával se nejhoršího! Sice se pokusil o osvobození z ledové pasti pekelnými kouzly, ale na Krakonošovo to nestačilo. Nakonec se smířil se situací a snažil se usnout.

Teprve teď si šel Krakonoš odpočinout, spokojený, jak se mu den vydařil a jak čerta chytil. Ráno vstal s úsměvem a už se těšil, jak si ho podá! Ten se zatím třásl v ledové jeskyni. Jak by také ne, když byl z pekla zvyklý na teplíčko! Jen přemýšlel, jak to s ním dopadne! Krakonoš šel pomalu k vodopádu a jeho tvář se čím dál víc mračila, když viděl zblízka tu škodu! Tolik nádherných květů, tolik mladých stromečků vytrhaných a zlámaných! „Jen počkej, mizero! Těš se!" Postavil se před ledovou stěnu a nechal led zmizet. Čert už se radoval, že se bude moct nenápadně ztratit, ale nemohl udělat ani krůček, natož aby mohl po čertovsku zmizet! Teprve teď si uvědomil, že si s Krakonošem neměl začínat! Vždyť věděl, jak kamarád dopadl! Ale je pozdě litovat! A kdyby nebyl zrovna čert, určitě by se modlil ke všem svatým, aby nebyl Krakonošem potrestaný moc přísně!

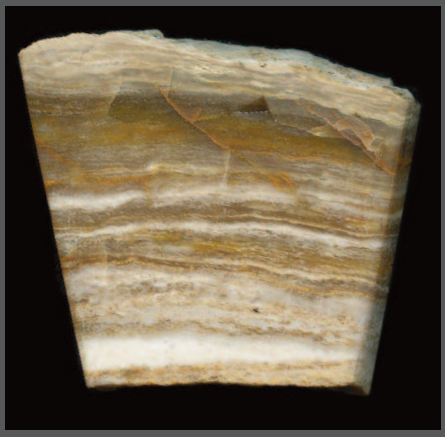
Ten se zatím bavil pohledem na roztřeseného čerta. Kouzlem ho táhl zpod vodopádu, ale nejdříve ho v největším vodním proudu pořádně namočil. Všichni víme, že čerti vodu nesnášejí, takže taková koupel, navíc ledová, byla pro již tak zmrzlého čerta pravou pohromou. Když ho Krakonoš konečně vytáhl, vypadal hůř, než zmoklá slepice. Voda z něho jen crčela, třásl se jak osika, dokonce kuckal a prskal až běda. Krakonoš si ho pořádně prohlédl a povídá: „Vy čerti jste nepoučitelní. Nedáte pokoj, i když víte, že nemůžete vyhrát, protože zlo nad dobrem vyhrát prostě nemůže! Za to, co jsi v mých horách zničil, budeš potrestaný. Ale neboj se, skálu z tebe neudělám! Udělám to s tebou jako se zlými lidmi! Dostaneš pořádnou kouli na nohu a Podzemní král ti určí práci. Už jsem s ním mluvil a těší se, že uleví permoníkům a trpaslíkům v jejich těžké práci. Však už potřebovali výpomoc pro tu nejtěžší. Aspoň už nikdy nikde žádnou škodu neuděláš a to ani na zemi, ani v podzemí a budeš konečně užitečný!" Mávnul nad čertem kouzelnou holí, (lidé říkají, že se nad nepolepšitelným člověkem zlomí hůl), a čert se propadl do podzemí. Teď si Krakonoš oddechl a spokojeně se vrátil do svého tajemného hradu.

Zuzka Strnádková

Prozrazené možnosti vzniku vnitřní výbavy krásy „nerostů“

ODHALENÉ KAMENÁŘSKOU PRACÍ JAROSLAVA F. Z DOLNÍCH ŠTĚPANIC

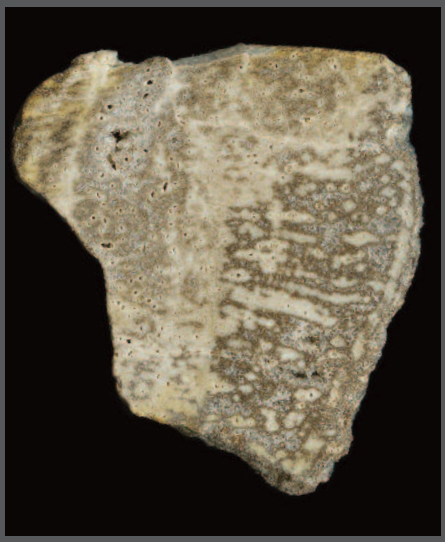
VŘÍDLOVEC

naleziště: Karlovarsko, výplň potrubí kde proudí léčivé prameny
tvrdost: 4, 5–5 (Mohse)
barva: hnědý, šedý, bílý
velikost: 40 × 38 mm
použití: šperkařství (stojánky, podložky)
zpracování: řezání, broušení, leštění, JF
užití: Působí blahodárně při konzervaci a recyklaci. Jeho prakticky nahromaděná energie zvyšuje disciplinovanost a spolehlivost. V citové rovině dokáže čelit zlosti a citovému nátlaku.

ARAUKARIT

zkamenělá přeslička

naleziště: CZ, v okolí Nové a Staré Paky
tvrdost: 5, 5–6, 5 (Mohse)
barva: šedobílá
velikost: 48 × 44 mm
použití: sběratelství
zpracování: řezání, broušení, leštění, JF
užití: Blahodárně působí na zuby, kosti, kostní dřeň. Léčí krevní poruchy – celkově zvyšuje schopnost sebekontroly. V duševní rovině učí trpělivosti a vstřícnosti.

Sportovní soustředění přípravky HSK Benecko

Každý rok na konci prázdnin absolvují děti z přípravky HSK Benecko sportovní soustředění na Horních Mísečkách. I letos patnáct malých sportovců zahájilo podzimní přípravu třídenním sportováním a soutěžením. Byli jsme ubytování na Horském zátiší, kde nám manželé Rysulovi připravují již několik let skvělé zázemí a pan kuchař výborné dobroty. Děti běhaly, hrály různé hry, plavaly a chodily po horách. Všechny děti byly úžasné, vše zvládly naprosto bez problémů a to i odloučení od rodičů. Proto si zaslouží velkou pochvalu !! Teď už jen ahoj léto, ahoj prázdniny, škola a školka volá. A všem malým sportovcům hodně sil do dalších tréninků a mnoho úspěchů na závodech.